

३१ जुलाई १९५० मा हस्ताक्षर गरिएको नेपाल-भारत वाणिज्य सन्धिको धाँचा धारामा संकेत गरिएको बन्दोबस्तहरू तल लेखिएबमोजिम हुनेछन्

१. भारतबाहिर निकाशी गर्नको निमित्त भारतमा पैठारी भएका नेपालमा बनेका वस्तुहरू भारतको राज्यक्षेत्रको बाटो दुबानी गर्न स्वतन्त्रता पाइनेछ । यसमा निकाशी गर्ने या निजका वारीसले लड लेखिएबमोजिम गर्नुपर्छ र गरेमा भारतीय भन्सार महसूल सेस (- Cess) अथवा अन्तःशुल्कबाट रिहाई पाउनाको साथै भारतीय आयात — निर्यात — नियन्त्रण नियमसमेतको पालन गर्नुपर्दैन

(क) भारत पस्दाको भारतीय स्थल भन्सार अड्डामा यी मालहरू भारत-बाहिर निकाशी गरिने हुन् भनी निर्धारित फाराममा कबूलियत गर्नुपर्छ ।
(ख) कुन स्थल मार्गबाट माल दुबानी गरिने हुन् र कुन बन्दरगाहको बाटो भारतबाट माल निकाशी हुने हुन्, खुलाई निर्धारित ढाँचाबमोजिमको फारामको प्रत्येक प्रतिमा यस कामको निमित्त मुकरर भएका नेपाली अफिसरको प्रमाणात्मक हस्ताक्षर गराई सो फारामको चार प्रति पेश गर्नुपर्छ ।

(ग) माथि उपदफा (ख) मा उल्लेखित बन्दरगाहमा रहेको भन्सार अड्डा-बाट निकाशी नभएजतिमा महसूल तिर्ने बाध्य हुने गरी भारतको दरबन्दी सवालबमोजिम लाग्ने महसूलबराबरको धरौटी राख्नुपर्छ वा विश्वस्त व्यक्तिको जमानापत्र पेश गर्नुपर्छ ।

२. उपरोक्त नियमहरूको पालना गरेपछि मालहरूमा माथिको उपदफा (क) मा उल्लेखित भारतीय स्थल भन्सार अड्डाको सील लगाई फारामको सकल प्रति रीतपूर्वक भरी बथा दर्ता गरी सोसहित माल निकाशी गर्ने वा निजको

बारीसलाई दिइनेछ फारामको दोस्रो तेस्रो प्रति उसै बखत माथि दफा १ (ख) मा उल्लेखित भारतबाट निकासी हुने बन्दरगाहको कब्जामा हाउसमा पठाइनेछ ।

३. माल निकासी हुने बन्दरगाहका कब्जामा अफिमरले माल निकासी गर्न दिनुभन्दा अगाडि सीलहरू जाँच्नेछन् र साबुद भएमा सील साबुद रही मालहरू जहाजबाट चलान हुन आएका हुन् भनी प्रमाणित गरिदिनेछन् । माल निकासी भइसकेपछि भारत पस्दाको स्थल भन्सार अड्डाको अधिकारी-छेड पेश गर्नको निमित्त माथि लेखिएबमोजिम प्रमाणित भएको सकल फाराम मालधनीलाई फिर्ता दिनेछन् । दोस्रो प्रति फाराम रीतपूर्वक भरी जुन स्थल भन्सार अड्डाबाट आएको हो, सोही अड्डामा फिर्ता पठाइनेछन् र तेस्रो प्रति रीतपूर्वक भरी रिकर्डको निमित्त कब्जामा हाउसमा राख्नेछन् ।

४. उपरोक्त दफा १ (ग) बमोजिम राखेको धरौट फिर्ता लिन वा जमानी छुटाउन भारतबाट माल निकासी भैसक्यो भन्ने उपरोक्त दफा ३ मा उल्लेखित निकासी गर्ने बन्दरगाहको कब्जामा हाउसले रीतपूर्वक प्रमाणित गरिएको फारामको सकल प्रति नत्थी गरी निकासी गर्ने या निजका बारीसले धरौट फिर्ता पाउँ वा जमानी फुकुवा होस् भन्ने दरखास्त पेश गर्नुपर्छ । सकल फाराम भारत पस्दाको स्थल भन्सार अड्डामा ६ महिनाको अवधिभित्र अथवा निकासी गर्नेको बश वाहिरको कारण परिवन्दबाट भनी निकासी हुने बन्दरगाहको कब्जामा अधिकारले थप दिएको, थप दिएको म्यादभित्र पेश गर्नुपर्छ ।

५. धरौटी फिर्ता दिन अथवा जमानी फुकुवा गर्नु-अगाडि स्थल भन्सार अड्डाको सम्बन्धित अफिमरले निकासी गर्नेबाट प्राप्त भएको सकल फाराम सम्बन्धित कब्जामा हाउसमा प्राप्त भएको फारामको दोस्रो प्रतिसँग भिडान्नेछन् ।